

El poeta surienc Perarnau també plorà el mestre

Salvador Perarnau i Canal (1895-1971), tenint vint-i-vuit anys, va assistir al funeral d'Àngel Guimerà que va fer-se a Barcelona l'endemà de la seva mort, 19 de juliol de 1924. Hi participà com a home de lletres, però també en representació institucional de dues publicacions del moment: L'Esquella de la Torratxa i La Campana de Gràcia. Els tres personatges coetanis que van representar les dues capçaleres barcelonines eren Perarnau, l'editor Antoni López Llausàs (Barcelona, 1888-Buenos Aires, 1979) i l'escriptor Lluís Capdevila Villalonga (Barcelona, 1893-Andorra la Vella, 1980).

Va escaure's en dissabte. En fotos i en cròniques periodístiques quedà registrat que va ser un funeral on van assistir més de cinquanta mil persones, constituint una manifestació de dol i de catalanisme extraordinària. El carrer de Petritxol, on vivia i morí Guimerà, la plaça del Pi, l'església d'aquest nom, i a la sortida, tota l'amplada de la Rambla i el mateix cementiri de Montjuïc van quedar atapeïts d'una gernació mai vista. Catalunya volia acomiadar-se del seu poeta i dramaturg més popular i proper.

La poesia i la prosa de Perarnau, també van elogiar la figura, l'obra

Salvador Perarnau

i la simbologia de Guimerà en diferents publicacions d'aquell moment. A L'Esquella de la Torratxa, periòdic humorístic de gran ressò, en el número extraordinari dedicat a Guimerà, que sortí el 24 de juliol -sis dies després del decés-, hi estampà tres peces pròpies: uns fragments epigramàtics dedicats a les obres cabdals de Guimerà (Terra Baixa, Mossèn Janot, L'ànima és meva, Mar i Cel i Mestre Oleguer); el poema 'Mar Calmosa' i el text "He mort el llop!" que reproduïm en aquests pàgines. El dia 26 de juliol de 1924 a La Campana de Gràcia hi signà l'article "El poeta dels humils", que igualment també reflectim.

En altres moments de la seva trajectòria, Perarnau ha glossat la genialitat de Guimerà. Fem esment de la composició 'La sardana d'en Manelic', que va ser musicada per Joan Viladomat Massanas (Manlleu, 1885-Barcelona, 1940), enregistrada el 1926 i editada per Musical Emporium. Precisament en la present edició, la publiquem a la secció 'La finestra. Recuperem Perarnau'. També del poema 'A Àngel Guimerà' que compongué i publicà a L'Esquella de la Torratxa, amb motiu del primer aniversari de la mort, el 1925. (*El Salí* el va reproduir el passat gener, en començar l'any de la commemoració)

Coincidència a Les Bases

El 1892, el Guimerà polític i el surienc Josep Quinquer Cortès (1851-1905) van coincidir a Manresa en la celebració de l'Assemblea de la Unió Catalanista. Aquí es van redactar i aprovar les Bases de Manresa, document històric i de referència del catalanisme. Guimerà va ser el ponent d'una de les bases que es van debatre i Quinquer va actuar, junt amb altres dues persones, com a representació de l'àmbit del Pla de Bages.

En l'antic camí de Súria

El conegut i comercial carrer d'Àngel Guimerà de Manresa segueix la traça de l'antic camí, natural i històric entre la capital del Bages i Súria. Pel portal emmurallat de Sant Domènec enfilava l'itinerari en direcció a Joncadella i passava per Sant Martí i Callús Vell. La dedicació del nou vial a l'escriptor va ser feta en vida i presència de l'homenatjat, en una gran festa celebrada el 29 de juny de 1909.

He mort el llop!

Si poguéssim dir tot el que ens diu aquesta frase de l'immortal Guimerà, com hi veuríem en el Manelic l'ànima de la terra que lluita; com hi veuríem l'enginy i la força del nostre verb sagrat defensant-se de les ponentades. Les ponentades són el llop que ens encomanava udols selvàtics i instints perversos. En Guimerà, En Manelic o l'esperit nostre, com vulgueu, lluint amb el llop ponentí, cos a cos, esgarrinxant-se. Lluita santa de l'esperit, lluita noble dels ideals.

Terra Baixa és una obra definitiva, esquerra, ferrenya; és un bloc de penya pirinenca amb tota la seva esquerpitud i En Manelic és un plançó criat entre cingleres, un llop de serres amunt que mata llops. Du tota la força empírica de la terra que es rebel·la.

En Manelic, el pastor sorrut, estima les ovelles blanques i fines. Com si diguéssim, En Guimerà, l'esperit de la terra, estima totes les coses de la terra i veu que s'atansa el llop i que li ha fet destrosses i lluita amb el llop i s'hi abraona: "Ell em mossegava, jo li mossegava", però, al cap i a la fi, l'esperit racial triomfa. L'ànima de la terra s'encarna i batega amb En Guimerà; la seva obra és eterna; la nostra santa parla és immortalitzada per ell i, gràcies al gran geni, avui a casa nostra sentim un eco profund que corre per la terra i ressona de muntanya en muntanya com si fos un Manelic triomfal que repeteix "He mort el llop! He mort el llop! I sentim bronzidera de sang en les genives.

Salvador Perarnau i Canal

Publicat en l'edició del 24 de juliol de 1924

A la galeria de dramaturgs

Entre 1948 i 1966 Àngel Guimerà va formar part de la galeria de retrats d'autors del teatre català que decorava el vestíbul de l'Ateneu. Eren temps en què l'entrada al local era pel cafè del carrer Vancell (avui hi ha un comerç d'objectes de regal), a través d'un petit pati interior. Les efígies exposades (Pitarra, Guimerà, Iglesias, Rusiñol, etc.) eren obra del dibuixant i escenògraf de l'elenc Miquel Ribas Pubill (Cardona, 1908-Manresa, 1978).

El poeta dels humils

Cap altre home a Catalunya ha aconseguit la popularitat d'En Guimerà, merescuda per les seves obres genials, però sempre a l'*alcanc* dels humils, i merescuda per la seva bondat i senzillesa.

Ara en els seus vuitanta anys, En Guimerà més que un home era un símbol. Simbolitzava l'esforç de la raça superant-se; simbolitzava l'excelsitud espiritual del poble català. Per això, en trobar-lo per les nostres vies, el saludàvem devotament com si fos la concreció exacta de ço que portem a dins, com si fos la senyera augusta rebregada de les lluites triomfals.

En Guimerà era el poeta dels humils. Les seves obres cabdals són d'una senzillesa heroica. En elles hi ha la dolor tosca dels pastors i de la gent humil del camp, plena d'unció virgílica i les rústiques satisfaccions rurals. Els seus versos són gràcils i heroics com les veles dretes d'una nau i són remorosos i sonors amb la besllum de la tragèdia.

En Guimerà arribà de ple en el cor del poble, li clavà fonament la santa espina de l'emoció i el poble s'entendrí i entusiasma amb ell i se l'havia fet seu, tan seu que, ell i el poble, eren una mateixa cosa.

En Guimerà és el poeta dels humils. No és mort, ni morirà mai; ni ell ni tot ço que significa.

Salvador Perarnau i Canal

Publicat en l'edició del 26 de juliol de 1924

'Les fulles seques' en concert

Aquesta sardana amb lletra d'Àngel Guimerà i música d'Enric Morera Viura (1865-1942) va formar part del concert de Festa Major de la Coral Sòrissons el passat 7 de juliol al vespre, al carrer de Magí Fàbrega, en el que es va fer esment de la commemoració que enguany es celebra a Catalunya. Va ser composta el 1909 i sempre ha estat popular en els repertoris de les formacions corals del país.